

درگاه

اون بش کونده بر نشر اولنور علم و صنعت مجموعه سی

ایکینجی سنه: اوچنجی جلد

نومرو : ۳۳

۲۰ آغستوس ۳۳۸

چگونه سنده خفیف بر صافالی، قدیقه کی بر جلدی وارد. دیدکاری کی بر «آشازنه» دوموزینه بکزر.

تائیس جواب وردی:

— بک اعلا سنکله کلیم.

وقالتوب قوجه قاری بی تعقیباً شهردن چیددی. «مورونه» تسمیه ایدیلن بو قادیق رقص اوکر. تئیک قیزلرله کنج چو حوقلری مملکت مملکت دولاشدیرر و ضیافتلرده اویناق ایچون زنتکینلره ایجار ایدردی.

استفاده قادیق کوزله اوله جفی بالکین، تائیس، دایاق آناهه موسیقی و عروض اوکره تدی. شاید، جالان ربابک آهنگینه او بارق رقصه قالماسه و الهی ناجانلری صیرملره دوزکردی. یاشی و جینی بایرین صیغه بر پیچ اولان اوغلی، چو جوغی فنا معامله لرله بیز ایدر، بوتون قادیقلره قارشی حس ایشیدکی کینک انتقامی اوندن آلیردی. رفاصلره رقب اوله بیله جک قدر دانس بیله یکندن تائیس به اندویمالرده، فادات و جیهه نك، اطوار و حرکاتک اعانه سیله بوتون حیثیات بشریه بی تنظیم اتمک صنعتی اوکره دیردی. مقتدر، فقط طلبه سنی قیصقانان بر اوسته کی اوکا ایکره نه ایکره نه نصیحتلر و بر، یاناقلری طیرمالار، قوللری چیمیکلر، یاخود ارککلرک ذوق ایچون دوغش اولدیلندن فضلجه شبهه لنبه، فنا قادیقلر کی کلیم، آرقه سنه چوالدیز باطیردی. بوتکله برابر، و بریدی درس لر سایه سنده تائیس آرزمانده مکمل موسیقیشناس، یاندویمای و رفاصله اولدی. افندیلرینک فنانی نظر دقتی جلب ایدردی و بد معامله کورمکی بک طبیی برجال طن ایدردی. موسیقی بیان و یونان شرابی ایچن بو اختیار قادیقه قارشی آرز جوق حرمت بیله دیو یاردی. «مورونه» آناطکیه ده اختیار اقامت ایدنجه تائیس رفاصله و نابز اولرله بلدنک، ضافتر چکن زنتکین تاجر لرینه کرا لادی. تائیس رقص ادوب خوشه کیتدی. الک زنتکین بانکرلر، ضیا فترلی متعاقب اونی آلیر «الهامی» مانجه لرینه کورتور لر دی. عشق قیمتی بیله دیکندن هر کسه بخش وجود ایدردی. فقط شهرک الک طرف کینجلیری اوکرده رقص ایشیدکی برکیجه متصرفک اوغلی «لولوس» شبابت و شهوتدن پر شمعنه، اوکا بافلا شوق بوسه یله ایصلاش کی بر سسله:

— تائیس، دیدی، صاجلرکی قوشادان تاج، سوبلی وجودک صاران کولمک، کوزله آیاغنده ک ساندال اولسم! ایسترمک آیاقلرکله بی برصندال کی چکینه سسک، نواز شلرک تاجک و کوملکک اولسون، کل کوزله چو جوق، اویه کل ده برابرجه دنیای اونونالم.

لولوس سوبلرکن تائیس اوکا باقوردی. کوزله ایلدینی کوردی آلندن بردن بره صوغوقی ترلر بوشاندینی حس ایددی. بکزی بی یشیل اولدی.

تائیس

(بایروس)

معتاددن شدید دایاق ییدیکی بر کون قادیق اوکرده چوملوب مراد مکرزانه بر عطالت ایچنده اوطور برکن اختیار بر قادیق دورارق اونی بر قاج دقیقه سیر ایتدکن صوکره باغیردی:

— اوخ کوزله جیجک، لطیف چو جوق! باعث حیاتک اولان بابا، سنی دنیاه کتیردن آنا نه بخیاردر. تائیس سکوت ایدیلر و دیک دیک بره باقوردی. کوزلری قیزارش اولدیلندن آغلادینی ظاهر دی. قوجه قاری دوام ایددی:

— نیم بیاض منکشم. آناک سنک کی بر کوچک الهیه سوت و بریدیکندن دولای مسعود دکلیدر، باباک سنی کوردیکی زمان صیم قیلندن عنون اولمزی؟

بو سوزلر اوزرینه چو جوق، کندی کندی سوبله یورمش کی:

— بابام شیشکین بر شراب طولوی، آنام آچ کوزلی بر سولو کدر.

قوجه قاری اطرافدن کورولوب کورولدیکی آکلامی ایچون صافنه صولک باقدقن صوکره نواز شکار بر سسله:

— نیم طانی سئلیم، ایشیق ایچن لطیف فیز، غله کلیمه ک ایشک کوچک رقص ایدوب کولمکدن عبارت اوله جق؟ سنی بالی چوره کارله بیله یجکم. اوغلم، نیم اوز اولادم سنی ایکی کوزی کی سوه. جک... بیلسه اوغلم نه کوزلدر: کنجدر،

(۱) «درگاه» نومرو: ۲۷، ۲۸، ۲۹، ۳۰، ۳۱، ۳۲

زیاده علوم حاضره و مشتهدر. مسئله بوبله ایکن نهیه قارلرکزه بودار نقطه نظرلری تلقین ایدیلر و سکر. فلسفه حفته کی بو تئیکیزی اوله سرد بیور. بیور سکرکه اوقویان مثلک تعریفی کی لایتییر بر فلسفه تعریفی، تئیس قارشیدنه قالیور. نه قدر فلسفه سیستمی وار ایسه او قدر فلسفه نك تعریفی، ماهیتی حفته نقاط نظر بولوندینی قارلرکزدن قاج کیشی بیلیر و بو نقطه لر هیچ اولمازسه اشارت بو یورمازسه کز قافانی یالکز. بو قاله کزله تربیه ایدن کینج نه قدر حدود النظر قایلر.

نیجه آل برلکله یاییلاجی شی کینجله تربیه فلسفه و برمک، فنی رؤیایری آچندر. مسامی تحریریه من بونی استهداف ایلی، بوکا خادم طریق تعقیب ایلی یز. یوقسه وضع ایدیلر جک بر طاقم انصوص فلسفه ایله کینجلمزی بوکسته میز. حرمتلر افندم.

تاریخ فلسفه معلمی

محمد امین

فیلسوف ده عدا بیور سکر. بو طرز تاقی غایت توخافدن ماته ریالیزم کاشات حفته بر نقطه نظر دکل؟ بونلر (قلب) تسمیه بو یورولان احتیاسات و اونک نتیجه سی اولان قینتلیک بالنتیجه قوانین مادیه ارجاعیله ماهیتلری آکلاسیلاجنه قائل اولیورلری؟ واقعا بوتون عالمک بر طاقی کندیسنه (فیلسوف) عنوانی و برلسنی ایسته منلر. چونکه بونلر ماته ریالیزم نظریاتی علوم منته نك نتیجه قطعی سی عدا ایلرلر. البته ذات عالی کز بوکا قانع دکل سکر. ماته ریالیزم ده ضدی اولان ایده آیزم کی برمساک فلسفی عدا یله جک سکر. هم ماده جیلر دن نه قصد بو یور یور سکر؛ اون سکر. نجی عصرک ماته ریالیزمی ایله اون مافوزنجی عصرک ماته ریالیزمی آراسنده، صوکره مختلف ماته ریالیست فیلسوفلر بیته عظیم فرق وارد. ذات عالی کز بک سودیکی فیلسوف دورقها نك اصولنه محقق براسم و برمک لازم کلیمه materialisme historique دیک ایجاب الجزمی؟ فی الحقیقه دورقها ییده نهایت بوتون قینتلیک مقایسه ای اجناعیات سایه سنده، یعنی عقلک قوانینی ایله قابل ایضاح اولدینی ادعا ایلورمی؟ یعنی قینتلی عقلک، قوانین عقلیه نك چرچومه سی ایچنه صوقورمی؟ قینتلی فوق الماده، فوق المنفعه دیکنن نه جقار؟ قینتلی ده مادی شأ نیلر کی تئقیقه مساعد کورن و اجناعیاتک ترقیبیله کونک برنده بونلرک ماهیتلر نك ده - فیزیک اعانه سیله حادثات مادیه نك کئی آکلاسیلاجنی کی - میداننه جیقا جنی ادعا ایلن برمساک البته ماته ریالیزمه الک یاقین بر فکر، برطرز رقتدر. بیلیورم، ذات عالی کز مزاجی هیجده ماته ریالیزم عقایدی هضمه مساعد دکادر. اونک ایچون دورقها نك وضع ایشیدکی مبادینک معقول نتایجیه دوغری کینتور، درحال ذوق کزک برنوع عصیانیه مثبت Positif اوقی تابانی بیرا قهرق میستیک اولیور یور سکر.

ماته ریالیزم حفته کی مطالعهم سر یون دیدیک کز میستیزم حفته ده وارددر. اوده تکیه لرده اولدینی کی بر تربیه ایله تلقین ایدیلرک بر سیستم داخلنده وضع اولوتیبه البته برمساک فلسفیدر. مقابله ده راسیونالیزم در.

فیلسوف عقلیه قلبی تألیفه جالیشان دبی تعریف بو یور یور سکر. فلسفی معاماتی اولانلر ایچون فنا بر تعریف دکادر. ذهن (عقل) بوتون مکونات مادیه، قلب ده احساساتدر. اونلرک هیئت عمومیه سی بوتون موجودات دیکدر. بو ایکسینی تألیفه مکونات حفته بر نقطه نظر حاصل ایلک اولایلیرک فیلسوفکده جالیشدینی بودر. یالکز فلسفه یی قلب ایله عقل آراسنده بر نزاع نتیجه سی عدا ایلک دوغری اولماز. فلسفه نك سبی منحصر عقل ده، تحلیل قوی ده اولایلیر. بر مفرکریوک بجران حسی دوغفسزین منحصر تحلیل ایله بر سیستم وجوده کتیر بیلیر: اسکیدن فلسفه نك سناقی ک زیاده تعریف بو یور ولدینی کی بجران حسی ایدی، شیمدی ده

سالاندى . كوزلريك اوكنى بر بولوط قابلادى .
اوتكه حالا رجا ايدىوردى . فقط تائيس برابر
كىتلك تكيلىنه موافقت ايتدهدى . لولوس تائيسه بوش
بره ياقىچى نظرلر ، آتئىلى لافلر آتدى . وزورله
كوتورمك ايجون اوني قوللريك آره سته آلدانى زمان
تائيس لولوسى هف ايله ايتدى . اوزمان لولوس
استرحامه ، آغلامه باشلادى . تائيس يكي ، مجهول
ونا مغلوب بر قوتك تائيريله مقاومت ايتدى .
مسافرلر :

— نه ديوانه ، ديورلردى . لولوس بويله
اصيل ، كوزله وزنكېن اولسونده بر نايان قادين
اونى استخفاف ايتسون !
لولوس اويته تك باشه عودت ايتدى . كچه ، عشق
آتشيله ياندى . صباح اولنجه ، بگزي صارامش
وكوزلى قزارمش اولدى حاليده كلوب تائيسك
قبوسنه چيچكلر آمدى . تائيس انديشك و متوحش ،
لولوسدن قاجور واونى داما خيالىنده كوربوردى .
مضطربدى ، فقط اضطرابك سببى بيلمه يور ، ايجون
بويله دكيشيكېنى بو حزنك نره دن كلديكېنى كندى
كنديه سوربوردى . بوتون عاشقلىرى رد ايدىوردى .
آرتق كوتشك يوزنى كورمك ايتسته يور وهر زمان يا غنه
اوزانوب باشى ياصديقلر آره سته صوبور وهورنكور
هورنكور آغللوردى . لولوس تائيسك اويته كيرمه نك
براسولنى بولوب كلدى ، بو فاجو جو غه دفاتله يالواردى ،
لعت ايتدى . تائيس اونك قارشيسنده باكره لركى
حجاب حس ايدىور وهپ :

— ايتسه هم ، ايتسه هم ! ديورلردى .
صوكره اون بش كون كبوبده لولوسه بخش
وجود اينجه اوني سوديكېنى آكلادى . اويته
كىتدى و آرتق آيرله دى . بو ، ذوق آور بر حبات
اولدى . بوتون كوني قابلى ، كوز كوزه ، يكديكره
يالكلز چوجوقله سويله ن سوزلرى سويله يرك
كچيرلردى . آفشام ، « نهر العاصى » نهرينك تنها سا .
حلالنده كزيتلر و طافلان اورمانلارنه دالوب غاب
اولورلردى . بعضاً شقه برابر قاقوب « سيليكوس » ك
ياماچلرله سنبل طوبلارلردى . برقوبه دن ايجرلردى .
تائيس آغزېنه براوزوم دانسى كوتوره رجك اولسه
لولوس اوني ، ديشلرله دودقنرندن آلبردى .
دوروته لولوسك اويته كلرك باغيره باغيره
تائيس ايتدهدى :

— او بنم فيزيدر ، ديورلردى ، بشدن
زورله آيبردلرى قيزم ، بنم رايحه دار چيچكم ،
بوركلك بارجه سى ! . . . لولوس او كا هيجمه برمايغ
ويروب باشندن صاودى . فقط تكرار كلرك برقاچ
آلتون دها ايتسته نجه حيسه قويدردى . وحاكلر
اونك برچوق جنايتلرني ميدانه چيقاردقنرندن اهدامه
حكم اوله رق وحشى حيوانلره آتلى .
تائيس لولوسى قوه تخيله نك بوتون چيلغىلارلى
وطوبللك بوتون آنى تظاهريله سويوردى . او كا
قايك بوتون صمبيله :

— يالكز سنك اولدم . ديورلردى .
لولوس جواب ورييورلدي :
— سن هيج بر قاديته بگزمه يورسك .
آلتى آى سوردهن بو حالك سمرى بر كونده
غائب اولدى . تائيس كندى بردن بره بوم بوش
ويالكز حس ايتدى . لولوس آرتق اسكى لولوس
دكلدى . تائيس دوشونبورلدي :
— اوني بويله بر آنده كيم دكيشيدردى .
نصل اوليورده اوهر كسه بگزمه يكي حاليده بالذات
كنديه بگزمه يور ؟ لولوسى لولوسده بوله مانجه
باشقه برنده آرتق آروسييله لولوسى ترك
ايتدى . هيج سومه ديكى بر آدمله آرتق سومه ديكى
بر آدمله باشامقن دها آرتق ياس آور اوله حنى
دوشوندى . ومعيدلرله چيرچيلاق قيزلك رقص
ايتديكى ، « نهر العاصى » نى طاقم طاقم فاحشه لرك
بوزره كچك . يكي مقدس كانجه لره زنكېن شوپرسنلر
رفاقتنده كورونمكه باشلادى . طريف ومطام شهرك
عرض ايلديكى بوتون ذوقلر دن نصيبي آلدى . هر ملكندن
كله ماهر ياندومياچيلرك ، تماشايشنه برخلاق آفشارلى
آره سنده اوينادقلى تياترلره منتظماً دوام ايتدى .
ياندومياچيلرى ، رفاصلرى ، قومدياچيلرى
وبالحاسه هائله لره كنجلره عاشق اولان الكه لره ،
اهلر طرفدن سويلن فايهلرلى غنبل ايدن قاديلىرى
اهييله تدقيق ايدردى . بو قاديلىرك خاقى تسخير
ايتلرله كى استرارى كشف اينجه - دها كوزله
اولدى ايجون - اولرلر دها ابي اويته جفته قرار
وردى وكيدوب ياندومياچيلرك ريشنى بولدرق
هيا نه قواني طلب ايتدى . كوزللكى وورونمك
درسلى سابه سنده نكا قى قبول ايديله رك « ديرسه »
روئنده هجه نيه چيقدى .

شوله بويله بگلدى . چونكه تجربه سى يوق
ايدى وپروجه پيشين دور و دراز مدح ايدلماش
اولدينندن سيرچيلر اوني حيله تماشايشه حاضر دكلدى .
فقط برقاچ آى دوام ايدن ششمه سز بر مبتديكى
متعاقب كوزللكك قدرى صنده ايله بر قوتله
تظاهر ايلدى كه بوتون شهرى تيج ايتدى . بوتون
آنطاكيه اهايمى تياترلره بيغليدى . افكار عمومى نك
نحت تائيرنده اولدرق ايمراطورلك حاكمرى ،
ملككتك اشرفى قوشوشديلر ، حاللر ، سويونچيلر ،
ليمان عمله سى تياترلره كلبيلك ايجون كنديلرني
اكتمكدن ، بگدن محروم ايدىورلردى . حمامده ،
مكتبه شاعرك شرفه مدحيلر تنظيم ، صاقالى
فلسوفر ، علميه نطقلر ايراد ايله بورلردى . سديه سى
كچركن خريستان راهيلر باشلرني چوربورلردى .
قبوسك اشيكى چيچكلره دوناتور ، قايه بويانور
ايدى . عاشقارندن صابى ايله دكل ، كيله ايله آلتون
آليور ، مقصدد اخيارلرك طوبلادقلى بوتون خزينه لر
نهرلركى كلوب آياقلىرىك آلتنده غائب اولوبور
ايدى . وايسته بوندن دولابى روسى سا كندى .
عامه نك توجهنى وقورانه برغروريله تاق ايدىوروروبور
سويلديكى ايجون كندى كندى ده سويوردى .

آنطاكيه ليلرك خيراتى و هجندن سته لرجه
ذوق آلدقن صوكره اسكندره ينى كورمك وچوچوقكېن
سنبل وچيل ، توزلى بر يول اورنه سنده كى آج و
صيفه برچكرك كې سرسريانه دولاشدېنى شهره
شان وشرفنى كوسترمك آروسته قابلدى . آلتون
شهر ، اوني سونجه قبول ويكيكى ثروتلرله تاطيف
ايلدى . صنه هيجيشى برظرفتشكيل ايتدى . صاييسز
حيراتيله عاشقلىرى لايقدانه قبول ايدىوردى . زبرا
لولوسى بولقن ايمدنى كشمدر .

ديكر بر چوق كيشيلر مياننده ارؤوكشيلرندن
نيساسى ده قبول ايتدى . او نيساس كه مسلكى اوزو
وهوس علميدارى اولقدى . نيساس ، زنكېن اوانله
برابر ، اوسلى وعللى ايدى ، فقط تائيس نه روحنك
اينجه لى ايله نه ده حسياتك نزاكتيله تسخير ايده
بيليوردى . تائيس نيساسى سومه يور ، حقى طريف
جناسلر سيكيرلرته دوقوتيورلدي . دئمى شهبه سى
تائيس رنجيده ايدىوردى . زبرا او هيج بر شيه
ايمان ايتمه ديكى حاليده تائيس هر شيه اعتقاد ايدىوردى .
تائيس حكمت ربانيه يه ، ارواح خبيثه نك قوت
وقدرته قضا وقدره ، سحره ، عدالت ازيلاه
ايتانور ، هم مسيحه ، همده سوريله لرك بى اله سته
ايمان ايدىوردى . طن ايدىوردى كه كوكبار مظلم
« هقات » سواقندن كچركن اولورلر وقادين آنجق
برقوچك قايى دريسنه صابى بر قوبه مشروب
قويارسه عشق الهام ايدر . مجهوله صوصامشدى .
اسمىز مخلوقاتى دعوت ايدىور ونامدى بر انتظار
حاليده باشاوردى . استقبال اوني قوروتيور واد
استقبالى اوكرنك ايتسته يوردى . داما آلداتان
ويشنى برافايان « ايزيس » راهيلرني ، كلدى منجملرلى ،
منظبلرلى وپوچيلرلى اطرافنه طوبلايوردى . اولومدن
قورقور وهر طرفده اولوى كوربورلدي . شيرته
ترك موجوديت ايتديكى زمانلاروكا اويله كلبوردى كه
بوز كى صوغوق بر بارماق چيلاقى اوموزينه
دوقوتيور ، اوزمان صاب صارى كسيلر وكندينى
صيفان قوللر آره سنده دهشتدن باغيرلدي .
نيساس او كا :

— قدرتمن ايتير ، ساچلر بياض وياناقلر
چوقور ، ايدى اويقوبه داللى اولسون ، ايتير شو
واسع . جامه كوان كون صوكره كوز اولسون ، نه سزه
لازم . تائيس ، يتره حياتك ذوقى چيقارلم :
نمىسانم نه قدر چوق اولورسه اوقدر چوق ياشامش
اولورز . حسلك ذكاسندن باشا دها بوقدر . سومك
آكلقندر . مجهول ذاتا معدومدر . بريچ ايجون
نهدن كنديه اضطراب ويرهلم .

تائيس بر حدت جواب ورييورلدي :
— سنك كى ايدىور قورقوبيله نلر دن شرت ايدىورم .
بن آكلامق ، بيلمك ، اوكرنك ايتسته يورم . . . سر
حياتى اوكرنك ايجون فلسفه كتابلى اوقومه باشلادى .
فقط برنى آكلادهدى . چوجوقنى سته لرى اوزاقلاشدجه
اونلر دها خواهيله عقلت كچيربورلدي . آفشارلى

تأییس اونی دیکلمه یور وقلبی حالا نویسالینک
مزاری اوکنده بولونیوردی . نیسیاس ، تأییسک
ایچی چکدیکنی ایشیده رک اکسه سندن اودی و :
— متأثر اوله یوروم . انسان دنیاده ، دنیای
اونوندنی مدتیجه بخیار اولور . کل ، حیاتی آلدنم که
دنیا کوزمنه ای کورونسون ، کل ، سویشمه لم ،
دیدي .

تأییس اونی ایتارک ، آچی آچی :

— سویشمه کی ، دیدي . فقط سن هیچ بر
زمان ، هیچ بر کیمسه سویشمه که سن ! وین سنی
سویشمه یورم . خایر ، سویشمه یورم . سندن نفرت
ایدیورم . دفع اول بورادن ! سندن متفرم .
پوتون مسود ورنکیکن اولانلردن استکراه ایدیورم .
چیق ، کیت ، هایدی ! ایلک یالکز بدجنلرده ؟
چو جوقلغنده بر اسیر مانیدم که چارمیدنه اولدی .
اوی ایدی . محبت ندر ؟ بیلیدی . حیاتک سربنه
واقفدی . سن اونک آقایلرینی بیله بیلمه لایق
دکاسک . دفع اول ! آرتق سنی کورمک ایسته میورم .
خالینک اوستنه یوزی قویون یاتدق کیمه بی اغلامله
و آرتق ولی ته اودور کی فزوسادکی ایچده یاشامق
ایچون تصوراتده بولمقله کیمیدی .

وقف نفس ایغش اولدینی ذوقلره ، ایرتسی
صبح تکرار کندی آندی . هنوز بوزولامش اولان
فقط ده اوزون زمان دوام ایتمه چکی بدیدی بولان
کوزله لکنندن ممکن اولان نشتی ، فخری استیصال
ایتمک چابالایوردی . هر زمانکنندن فضله اهتمام
ایده رک چقدینی صحنه هیکلتر اشلرک ، رسالمرک
وشاعرلرک تخیلاتی یاشایوردی . عالمله فیلسوفر
آقتریسک اشکال ، اطوار وحرکاتده عومله نظام
ورن السی آهنک اثرینی سزیور و بودرجه مکمل
بر طرافتی فضیلت عید ایده رک : « تأییس ده فن
هندسه به بحق آشنادر . » دیورلردی . جاهالار ،
فقیلر ، بیچارلر ، محجولر تأییسک ، اوکارنده
اوتاننه راضی اولوشی آسانی برعنایت کی تاق ایده رک
اونی تقدیس ایدیورلردی . بونجه مدح و بیجله رغماً
تأییس مأیوسدی . اولومدن هر زمانکنندن فضله
قورقور ، هیچ برشی اونی اندیشیدن قورتارمیدور
ایدی . حتی مشهور واهالینک حقلرنده انثال ضرب
ایله کلاری اوی ایله باغچه لریمه بیک . . .

برچوق مصرفلره هنددن اوی ایدین کله آغابیلر
دیکدیرمشدی . اونلر برنترنم ، لایق آقایی بچو
ایله صولایردی . مقتدر بر معمارک مهارتله تقلید
ایندیکی خراب ستورلرک ، وحشی قایلقلرک خیالی ،
هیکلرک انکس ایندیکی برکوله کورونیردی . باغچه مک
اورتمسده ، صناعتکارانه رسم ایدلش ، صرمدن
بووک اوچ قادین سیاسته اضافه یاد ایدیلن نفورلر
مغارهمی بوکلیردی . مغارمک قیوسی اوکنده مرکوز
بولان بو قادیلر بیقاعق اوزره صوبیورلور کورولمکدن
قورقارقی باشلرینی چوریریورلردی . سانکه ذمیمات ایدیلر
بوازرو کاهه شیاطینلار شاهر قوقوس قزح رک نکلرله

تأییس ، بوسوزلری ایشیدنیجه ، دیز اوستی
دوشدی و آغلاماغه باشلادی . احسک یاری سونمش
خالمه سی قاینده بکیدن جانلاندی . بومظلم ، طانیل
واضطراب آور خاطر مه بوملرک شعله سی ، کولارک
قوقوسی کونلارک دومانی ، الهلرک آهنکی وروچارک
عبادتی ظفرک سخرینی ویریوردی . تأییس ، یاشی
دوشونیوردی :

— احسک که حقیر ایدی ، شمدی بوپوک
وکوزدل . . . فصل اولوبده هرکمه تفوق ایدیور .
بو محجولشی ندر که ثروتندن ده ، شوپندن ده بوپوک ؟
پواش پواش قاقدی و موملرک ضیاسنده باشلری
بارلدايان لاجورد کوزلرینی ، اونی سوشن اولان . .
عنیزک صدوقه سننه عطف ایتدی . صوکره باشی
اوکنه دوشمش ، حقیر ، عاطل و صوکنجی اوله رق
بونجه هوسک طاقلمش اولدینی دوداقلرله اسیرک
طاشنی اودی .

أوه دوندیک زمان نیسیاسی ، صاچلرینه قوقولر
سورمش ، کوملکینی چوزمش اولدینی حالده براخلق
کتابی اوقیورق کندی بکلمکده بولدی . نیسیاس
قوللرینی آجوب اوکا دوغری کلدی وشاقراق بر
سسله :

— یاراماز تأییس ، دیدي ، سن تأخر ایدوب
دورورکن بیلورمیسک ، زنونیلرک الک جدیدی
طرفندن ایلا ایدلش اولان بو بازمه کتساده نلر
کوریریورم ؟ فاضلانده ستورلر بوکسک معنای ضرب
مثالری ؟ . . . بو بروقار بایروسده بیکارجه
ویکارجه کوچوک تأیسلر کوریریورم . هر بری بر
یارماق بوینده ایدی . مع مایه طرافلری حدودسز
وهیسی بی مانند تأییس ایدی . بعضیلری ارغوانی
وصیرمه لی مانعولر طشورلر ، بر طاقلری ده شفاف
تولار ایچنده ، بر بیاض بولوط کبی ، هواده دالغه .
لانیورلری . دیگر بر قسمی ایسه الهی عربانلری
ایچنده بی حرکت ، ده ای نالین شپوت ایتک ایچون
بیان فکر ایتمه یورلردی . صوکره الاله طوتوشش
ایک دانه سی ، بر برنه اوقدر بکزه یین ایک دانه سی ده
واردی که یکدیکرندن تفریق امکانسزدی . ایکسی ده
کویور ، بری : « بن عشقم » دیکری ده : « بن
أولوم » دیوردی .

نیسیاس بومصورتله اداره کلام ایدیور و تأییس
قزلاری آره سنده صیقبوردی . اونک متوحش
نظرلرینی یه دیکدیکنی کورمه یور وبوشنه صرف
ایدلکلرینی دوشونه هرک فکر فکله قانیوردی .

— أوه ، کوزلرمک اوکنده : « روحنی
تهذیب سنی هیچ برشی منع ایتدی ! » دین سطرلر
وارکن : « تأییسک بوسه لری علودن یاقیچی و بالدن
طاناتیلر . » دییه اوقیوردم . ایشته باق یاراماز
چو جوق ، بر فیلسوف فیلسوفرک کتابلرینی سنک
پوزگدن فصل آکلایور ! فی الحقیقه بز ، بز اولدیه ،
باشقه سنک مطالعه سنده کندی مطالعه منی بولیور
وکتابلری ، بر آزده ، شمدی اوقودیم کی اوقیوروز .

تبدیل قیسافله دار سواقلرده ، یوللرده ، عمومی
میدانلرده کزیمکی صوبیور . ابونشی غائب ایغش
وعلی الخصوص ، سومه مش اولدیندن دولانی تأسف
ایدیوردی . خرسنجان یاسلره راست کادیکه و افتری
خالملار و متسیج اولوردی . بر کیمه ، اوزون بر
مانطویه صاریلارق و صاری صاچلرینی قویو رنگ بر
قابوشونه صافلایرق شهرک محله لرده مقصدسز
دولاشیرکن فصل کادیکنی بیلمه دن کندی « سن
زان تأیسک ه فخرانه کایساسی اوکنده بولدی . ایچیده
تغی ایدلرکینی ایشیدی و یونک یارقلرندن قوتلی رضیا
سوزولدیکی کوردی . بو ، تعجبه شایان برشی دکلدی .
زیرا ماقاسنس غالی طرفندن حمایه ایدیلن خرسنجانلر
بایراملرینی هرک کوزی اوکنده تسبیح ایدیورلردی .
فقط بوشرقیلر قبلر متوجه آتشانک برحطاب معنایی
حائزدی . تأییس ، سانکه اومراسمه دعوت ایدلش
کی قوی ایله قاپوی ایتارک أوه کیردی . ایچیده ،
دیواره دایلی بر صدوقه اوکنده دیز چوکش
قادیلر ، چو جوقلر و اختیارلردن هرکب غلبه لک بر
جامعت بولدی . بومصدوقه ، اوستنه قاپا بر صورتده آسمه
دارای و اوزوم صالعلری نخت ایدلش بر طاش تکتنه دن
عبارتدی . بونکلر بر ابروق الماده ترین ایدلشدی . اوستی
یشیل حرما دالارندن و قیرمیزی کولاردن یالیش چنلرله
اورولمشدی . اطرافده ، طامت ایچنده صایسز
ایشیلر بیلدیزلر کی بارلا یور و عربستان خفازندن
چیقان ایشلر ملکره مخصوص اورتورک قیورعلرینه
بکزه یوردی . و دیوارلرده سبوی خیالتاره مشابه
رسلر عفه کایوردی .

بیاضلر کیننش راهلر لحدک آیان اوچنده
سجده ایدیورلردی . جماعله اوقدقلری الهیلر
اضطرابک لدنی افاده ایدیور و بر یأس مظفرانه
ایچنده بی نهایت بر نشونه بی نهایت بر آچی ایله حرج
ایدیوردی که تأییس اونلری دیکارکن تعجد ایدن
حسایتده یاشامک ذوقلرینی و اولومک دهشتلرینی
دیوردی .

تغنی به نهایت ورنجه حاضرین قاقوب صره ایله
صدوقه نك حدارلرینی اویدیلر بونلر قوللرله چالشمه
آلشمش بیبط آمدادی . کوزلر بی حرکت ، دوداقلر
صاریق ، آغیر آدیملرله ایلرله یور و هر بری ، صره سی
کلنجه ، تابونک اوکنده دیز چوکوب اوکا دوداقلرینی
یابیشدیریورلردی . قادیلر ، قوللرده هوا به
قادیلرقلری کوچوک چو جوقلرک یاناقلرینی یواشجه
طاشه دوقوندیریورلردی .

تأییس شاشقین و متسیج ، بویه نه یایدقلرینی بر
سقبوسه صوردی .

— بیلمه یورمیسک که ، قادین ، امیر اطور
« دیوانه تبین » زمانده ، دین بولنده ، اشکنجه به
اوغرایان نویالی ولی نه اودورک خارمه سنی تسبیح
ایدیوروز ؟ او صافیانه یاشادی وشهداً اولدی .
ایشته بوندن دولایدرک بیاضلر کیوب اونک بیجل
مزاربته قیرمیزی کوللر طلایوز .

جلبه موفق اولدی ایسه اوغلی ده شایان اهمیت بر اردو تشکیل ایتدی . بو اودویه سرپوش اولورق تاج حیدری تسمیه ایتکاری قپ قزیل بر باشلق قبول ایتدی که نورکار بوکا بالاخره ، شیعی عیملر ایله استهزا مقصدیله قزیل باش [۶] اسمی وریلر . حیدر بوپوک برشیخ اولورق میدانه چیقدی . موقع اقتداری ضبط ایتک صورتیله خارجه قارشى شول پیدا ایدن اعتباری ۱۴۸۸ غوز تاریخده شیروان شاهه قارشى وقوعبولان مشوم تازهدران میدان خارجه سنده کندیسی ایله برانکده درعقب زائل اولدی .

بکتاشیلرک قوسلر خرقه لری اولورق کوسستیورور . (ص ۱۴۷) قونییه مولویرلرک حیدریه تسمیه ایتکاری باشلق بوراده تخطر ایدلسین . سرکار بر سبه اسناد ایتهمسی لازم کان بوسمیه نك امثال ومشاهیرلر واردر . نته کیم بکتاشیلرک (براون ، درویشلر ، لوندیره ۱۸۶۵ ، ص ۱۴۷ ، ۱۴۸) حسنی وحسینی کوبه لری ویا (ص ۱۴۹ ، ۱۵۱) علی نك کوله سی قیره اضافله قیره لری بوجه دندر . رینته - طرفندن تبلیغ ایدیلان حماره لی آتابه (اسلام عموه سی ج ۱۰ ، ص ۱۲۸) ده کی قیصرسلیمان ده بوسورتله تفسیر وایضاح ایدلک ضرورت دندر . سلمان فارسینک زولی معلومدر . سلیمان - طلسمی عقیق طاشنک اسمی اولوب سلامونه اضافله در - کلیمی اولجه دوشوندیکم وجهله قافیه طولایسیله ممکن دکادر . شرفده مستعمل قزیل سرپوش حقنده بالذات علمی محفلارده او درجه غریب مطالعات پروردولمکده و بر طاق طیبایده بولمده درک مسله نك بوراده خلاصه ذکرى احتمالکده قائده دن خالی قالمیه حقدور .

حیدر طرفدارلرینک قزیل بر باشلق قولاندق لری حقنده شبهه ایتک قطعاً جائز دکادر . قسماً یکدیگرلرله هیچ بر علاقه سی اولیان متعدد اورویا سیاحتنامهلری حیدرلرک باشلقلری حقنده عین ملوماتی و بر مکده درلر . شرق منبرلری ده عین شیدن بحث ایدیورلر . لوومن قلاووک : Turkische Historien (مبحث ۱۸۸) آدلی اثرندن شو مفید ملوماتی نشر ایدیوروم :

« مذاهب سائره میانشده بو یکی دینده انتشار ایتدی - باش سوس ایله تربین ایدیوردی - بالمکس ساده جه بوکدن معمول عادى بر باشلق - بهالی دکل - بو باشلقه رأس ستر ایدیلر جکدی . بوکا بناءً اوله برپوک باشلق که الیوم دیگر مساندلر خلافتنه عیملرک کیبکده اولدق لری باشلق کی - بو باشلق ۱۲ قات اولوب عریجه « اثنا عشر » دپورلر - که بو صورتله « اثنا عشریه » عنوانی میدان آلتش در - (ص ۳۴۷) (عین اثر مبحث ۲۸۱ ، ص ۲۲۱ باقیکنز :) ... باش تورکرده اولدینی کی کتن بزله مطمئن بر شکده سوسلنیه جک - بالمکس تواضع و انزوا به دال اولق اوزره باش یالکنز بر باشلق ایله ستر ایدیلر جکدر .

سماره قاضیسی ارغلی شیخ بدرالدین

بدرالدین و صفویلر [مابعد]

زین الدینک [وفاتی ۸۷۰] (۱۱) مریلری حایده بولنیورلردی . بومریلر مصر سلطان جلقاغه [وفاتی ۱۴۵۳] « ملکینکده دجال [۲] چیقدی » خبری کوندردی . مصر سلطان حاب والیسنه شو تعلیماتی کوندردی : « حاب اردوسی ایله حرکت ایدرک اونی توقیف ایت! » حاب والیسی او ائشاده خسته بولنیوردی حاب اولو حاجتی بو خصوصى اجرایه اجار ایتدی [۳] بوسورتله شیخ بنیده قارشى حرکت ایتدیلر . جنیدک مقبندن فرق کشی قتل ایدیلدی که بومیانده سیوا قاضیسی اوغلنک آدمه لری ده بولنیوردی . جنید ایسه فرار ایدرک جایکه کیندی [۴] : « بنی آریان جایکه آرمسون » دبه خبر بواللادی .

بو حادثانک وقوعندن بر قاج سنه صوکره یعنی [۸۰۶م - ۱۴۵۷] تاریخنده جنید شمسی خاککی خلیل ایله اولان محاربه ده مقتول دوشدی . اوغلی حیدر - که امام علی به اضافله یاد ایدیلوردی - (طبری ، آتال ، ۱۴۳۶ ، ۱۴۳۷) - جنیدک میراثنه قوندی . [۵] پدری ناسل اولجه بیکلرجه طرفدار

[۱] باقیکنز : « حدیقه الجوامع ، ج ۱ ، ص ۱۵۳ ، سطر ۱۰ ، اولیا جلی ، ج ۲ ، ص ۵ ، سطر ۷ .

[۲] بوکله نك معنای « ساختمکار ، یالاجی ، مغل » دیکدر . حدیث اویدور انلر ده دجال دیک معناددر . باقیکنز : Muhammed, Studien, glidzieher, ۲ ، ص ۱۳۳ ، ۱۷۴ .

[۳] اولو حاجب باش ماینجی معنایسه اولوب وقتیه بغداد ، سوریه مصر واسطایا خلیفه لری زمان اداره سنده وزیر ، و باش ناظر معنایسه ایدی . بوراده حاجب والی وکیل دیکدر . باقیکنز : Sobernheim in El., 219 .

[۴] قره دکیز کناننده بر قصه در . [۵] حیدر اسمی صورت قطعیه ده عجم - شیعی اسمیدر . ایران حکومتی آرمه سنده آرسلان رسمی بولمیه سی احتمالکده بونکله علاقه داردر . « حیدری » عوفانی صفویلردن صوکره شاه ایران حقنده استعمال اولونه کشدر ، بونک ایچون باقیکنز : M. Santo, diari, 306, V. II, جون پ . براونک پک مهم موضوعلر تئاس ایدن « درویشلر » (لوندیره ۱۸۶۸) آدلی اثرنده بولان رسلرک اعتراض قبول ایتمز بر صورتده شرق اساسلرنی احتوا ایتدیکی خصوصى دقتی موجب اولمش در . بوسرسلر میانشده یکدیگرندن آیری بر جوقی آرسلان تصویرلرینه تصادف ایدلمکده در . باقیکنز : ص ۵۷ ، ۸۳ ، ۱۴۸ احتمالکده بونک ایله علولک افاده ایدلک ایسته . تلش دز . عین امیریالی مؤلف « حیدری » کله سنی

تاون ایدرک خلیف صو طبقه لری آرمه سندن کیره . بیلورودی . جدارلره ، مقدس مغاره لرده اولدینی کی ، جانجا آسایش اولان تاجار ، چاکلر وندر لوسهلری تائیسک کوزهلکنی بچیل ایدیورودی . اوراده آجی رنگارله بویانش هائله وضعکده تقابلری ده ؛ تیاترو صحنه لرنی ، عجائب سهارلی ، افسانوی حیوانلری تمیل ایدن رسبلرده واردی . اورته ده ، بر ستون اوستنده ، قیل دیشندن کوچوک بر « نروس » هیکلی بوسکلیورودی . اسکی و مکمل بر اثر صنعت اولان بوسکل تئیسایسک هدیه سی ایدی . بر حفره ده سیاه مهردن بریکی بولنیور و عقیقندن کوزلرینک بارلایسی کورونیورودی . مریلرک اطرافنده آلییدن آلتی باورو ایتیشیورودی . فقط او ، سیوری آتاقلرنی ویا صصی باشی قالدیر ارق صانکه بر آن اول قایاغه طیرمانق ایسته یوردی . بر ، ییزانس خالباری ایله ، چینگ صاری انسانلری طرفندن نقش ایدلش یاسدیلرله ، آرسلان دریلرله مستورودی . بنوردانلر خلیف خلیف تئویورودی . شوراده ، بوراده یشیم وازولردن چیچکل چیچوری . تادییده ، کولکلر و قیزیلقلر ایچنده بر قاپاویقه قاپونک اوستنده آلتون چوبیلر بارلایورودی . بو قاپوق ، ترسنه چور برانجه تائیسه یاناق اولیورودی . ایسته تائیس ، هرکون بوراده صولرک ترغنی دیکلرک ، قوقولر و چیچکل ایچنده ، مهملانه اوزانیر و دوستلرله کورو . شهرک ، یاخورد یالکرجه تیاترو خیله لرنی ویا سترلرک مریورنی دوشونهرک یک زمانی بکاردی .

ایسته ، اوکونده ، او بوندن صوکره ، نغولر مغاره سنده استراحت ایدیورودی . آیتنده کوزلکنک ایلک انخطاطلرنی نجس ایدیور و بیاض صاجلرله قیریشیلر دوره سندنکه بر کون اولوب کلجکینی متوجشانه تأمل ایدیورودی . بوش یره کندی تأمینیه چالشیور و دوشونیورودی که جلدک طراوتی تکرار قازانق ایچون سحر آتیز بعض دستورلر اوقوبارق بر طاق اوتار یاقق کانیدر . فقط بی رحم برسس اوکا باغیریورودی : « اختیار - لایه جفسک ، تائیس ، اختیار لایه جفسک » و آلتندن بوز کی دهشت ترلری بوشانیورودی . صوکره بی حدود بر محمله تکرار آیتنه به باقرق کندی حالا کوزمل . و بطریق لایق بولیورودی . کندی بیکلکینه بزم ایدیلرک میریلر نیورودی : « اسکندریه ده بر قلدین ایتدیلر ایله کیم ایتدیلرک بوزاقانی ، حرکتلرینک طرفدنکی و قوللرینک اطرافیه بکا رقیب اوله یاسون ! او قوللرکه ای بزم آیتنه : عشقک حقیقی زنجیرلریدر ! »

نصیری

